

2 0 2 1

(March)

PHILOSOPHY

(General)

Course : 301

(Indian Philosophy—II)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32/24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×8=8

Choose the correct answer :

(a) সাংখ্য দৰ্শন বহুত্ববাদী/দ্বৈতবাদী।

Śāṅkhya philosophy is pluralistic/dualistic.

(b) যোগ দৰ্শনৰ মতে চিত্তবৃত্তি তিনি/পাঁচ প্ৰকাৰৰ।

According to Yoga philosophy, the modification of Citta are of three/five.

(c) শংকৰাচাৰ্যই মূৰ্ত/অমূৰ্ত অদ্বৈতবাদত বিশ্বাস কৰে।

Śaṅkarācārya believes in concrete/
abstract monism.

(d) বেদৰ মতে প্ৰত্যেক ব্যক্তিয়ে তিনি/পাঁচ প্ৰকাৰৰ ঋণ লৈ এই জগতত জন্মগ্ৰহণ কৰে।

According to Veda, every individual takes birth in this world with three/five Ṛṇas.

(e) বৌদ্ধ দৰ্শনৰ প্ৰথম/দ্বিতীয় মহান সত্য প্ৰতীত্য-সমুৎপাদ মতবাদৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।

The first/second Noble Truth of Buddhism is depend upon the theory of Pratītyasamutpāda.

(f) জৈন দৰ্শন আস্তিক/নাস্তিক।

Jaina philosophy is orthodox/heterodox.

(g) ক্ষত্ৰিয়ৰ কৰ্তব্যক বৰ্ণ ধৰ্ম/আশ্ৰম ধৰ্ম বোলা হয়।

The duty of Kṣatriyas is known as Varṇa Dharma/Āśrama Dharma.

(h) বামানুজৰ মতে ব্ৰহ্ম নিৰ্গুণ/সগুণ।

According to Rāmānuja, Brahman is Nirguṇa/Saguṇa.

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

4×4=16

Write short notes on (any four) :

(a) সাংখ্য বহুপুরুষবাদ

Sāṅkhya concept of the plurality of Puruṣa

(b) অদ্বৈত বেদান্তৰ জীৱৰ ধাৰণা

Advaita Vedānta's concept of Jīva

(c) বৰ্ণ ধৰ্ম

Varna Dharma

(d) বৌদ্ধ দৰ্শনৰ তৃতীয় মহান সত্য

The third Noble Truth of Buddha
philosophy

(e) বাম্ভানুজৰ ব্ৰহ্মৰ ধাৰণা

Ramanuja's concept of Brahman

3. সাংখ্য দৰ্শনৰ প্ৰকৃতি কি? সাংখ্য দৰ্শনে কিদৰে প্ৰকৃতিৰ অস্তিত্ব
প্ৰমাণ কৰে? 4+8=12
What is Prakṛti in Sāṅkhya philosophy? How
does Sāṅkhya philosophy prove the existence of
Prakṛti?

অথবা / Or

যোগ দৰ্শনত 'চিত্ত' বুলিলে কি বুজায়? এই প্ৰসংগত 'চিত্তবৃত্তি'
আৰু 'চিত্তবৃত্তি-নিৰোধ' সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 2+10=12
What is meant by 'Citta' in Yoga philosophy? In
this context, discuss 'Cittavṛtti' and 'Cittavṛtti-
nirodha'.

4. শংকৰাচাৰ্যৰ 'মায়াবাদ' সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 11
Discuss Śaṅkarācārya's 'doctrine of Māyā'.

অথবা / Or

বিশিষ্টাদ্বৈতবাদত ঈশ্বৰ আৰু জীৱৰ স্বৰূপ আৰু সম্বন্ধ কিভাৱে
ব্যাখ্যা কৰা হৈছে? 11
How have the nature and relation of Íśvara and
Jīva been explained in the Viśiṣṭādvaita system?

5. বেদৰ 'ধৰ্ম' সম্পৰ্কীয় ধাৰণাটো সংক্ষেপে আলোচনা কৰা। 11
Discuss in brief the Vedic concept of 'Dharma'.

অথবা / Or

বেদৰ আলমলৈ 'চতুৰাশ্রম' আলোচনা কৰা আৰু ইয়াৰ নৈতিক
তাৎপৰ্য ব্যাখ্যা কৰা। 8+3=11

Discuss 'Caturāśrama' with reference to the
Vedas and explain its moral significance.

6. বৌদ্ধ দৰ্শনৰ 'অষ্টাংগিক মার্গ' ব্যাখ্যা কৰা। 11
Explain the 'Eight-fold Path' of Bauddha
philosophy.

অথবা / Or

জৈন দৰ্শনৰ 'অণুব্রত' আৰু 'মহাব্রত'ৰ বিষয়ে চমু ব্যাখ্যা
আগবঢ়োৱা। 11

Explain briefly the concept of 'Aṇuvrata' and
'Mahāvratā' of Jaina philosophy.

7. 'ভগৱদ্ গীতা'ৰ 'নিষ্কাম কৰ্ম' মতবাদটো চমুকৈ আলোচনা কৰা। 11
Discuss briefly the doctrine of 'Niṣkāma Karma'
of the *Bhagavad Gītā*.

অথবা / Or

সত্য লাভৰ উপায় হিচাবে গান্ধী দৰ্শনৰ অহিংসা নীতি আলোচনা
কৰা। 11

Discuss the principle of non-violence of
Gāndhian philosophy as a means to attain truth.
